

Cutting down fruit trees

רפואה שלמה חיים רפאל בן פרידא

h

Week 171

Week 54

Fruit trees

עניני פורים

Parasha Source

פרשת שופטים - דברים פרק כ

כִּי תִצְוֶה אֶל־עֵץ יָמִים רַבִּים לְהַלְחֵם עָלָיו לְחַפְּשׂוֹ לֹא־תִשְׁחִית אֹתוֹ עֲצָה לְגַדֵּחַ עָלָיו גֵּרֶזֶן בִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם עֵץ הַשְׂדֵה לֵבָא מִפְּנֵיךְ בַּמִּצּוֹר: - רַק עֵץ אֲשֶׁר־תִּדְעַ כִּי לֹא־עֵץ מֵאֲכָל הוּא אֹתוֹ תִשְׁחִית וְכָרַת וּבְנֵית מִצּוֹר עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הוּא עֲשֵׂה עִמָּךְ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּה:

Is there a prohibition to uproot a fruit tree and is there a prohibition or danger involved in uprooting a non-fruit-bearing tree?

Under what circumstances may one cut down a fruit-bearing tree?

המכסת טונג תרמ"ג יג' וז"ל יד' סמוך עין פ' טו"ט ע"ג ח"מ כ"ר שפ"ט סמך ח':
קא ח' מ"י פ"ו מהלכות מלכות הל' ט סמך לחון רכט:
קב ח' מ"י ט"ס הל' ח': קג ח' מ"י ט"ס הל' ט:

דמכס שהרג את עלמו בשביל שוט דבר שירא וכן מקרע על המת וכו' לטורק:
עובר בשום ב"ל תשחית. והא דלמך גמור"ק (דף ט"ז).
שמואל קרע עליה דרבי תלמיך אלטלי דמינתא י"ס לומר דלרפא מדרבנן שאני ולא היה יותר מדאי: **אלא** שציער עצמו מן היין, לכאורה משמע דנזיר טהור נמי

קלמך דנקרל חוטא ונפיק מי שלמך הכיני נזיר מגלח (ס"ד דף ע"ג). קסבר רבי אליעזר^ב הקפד נזיר טהור חוטא והיטע טעמא דכתיב קרע נזיר טמא מפני ששנה בחטא וכן נפ"ק דנדרים (דף י'). ומינה דנפ"ק דנזיר (דף ג').
פרך נזירות מילתא דעברה ולאמרינן ליה נאה ומשני אפי' לרבי אליעזר הקפד דלמך נזיר חוטא הוא ה"מ טמא דלמידי דבעי מיסתך דלמא אחי למעבר על נזירותיה אלג נזיר טהור לאו חוטא קרי ליה ואור"ת דהא דקלמך דלא הו' חוטא היטע שמטא גדולה מן העברה דמטא לדור כדלמך (ר"ס ט"ט) הכוונה סוטה בקלוקלה חיי עלמו מן היין ומכל מקום קלמ' י"ס חטא מילי דהו' אמתונה עמתי חלוס כשנת שקורעין

אדם רשאי לחבל בעצמו מאן תנא דשמעת ליה דאמר אין אדם רשאי לחבל בעצמו אילימא האי תנא הוא דתניא^ב ואך את דמכס לנפשותיכם אדרש ר' אלעזר אומר מיד נפשותיכם אדרש את דמכס ודלמא קטלא שאני אלא האי תנא הוא דתניא במקרעין על המת ולא מדרכי האמורי אמר רבי אלעזר שמעתי שהמקרע על

המת יותר מדאי לוקה^ב משום ב"ל תשחית וכ"ש גופו ודלמא בגדים שאני דפסידא דלא הדר הוא כי הא דרבי יוחנן^ב קרי למאני מכבדוהא ורב חסדא כד הוה מסגי בניי החמי והגא מדלי' דהו' למאניה אמר^ב זה מעלה ארוכה וזה אינו מעלה ארוכה אלא האי תנא הוא דתניא^ב אמר ר"א הקפד ברבי מה ת"י^ב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באזיה נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא דברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה: הקוצץ נגיעותיו [וכו']; תני רבה בר-בון חנה קמיה דרב ישוריה דתרגת נגיעותי קצצת אתה אמרת לי להורגו אתה אמרת לי לקוצצו פטור א"ל א"כ לא שבקת חיי לברייתא כל כמיניה א"ל איסמיה א"ל לא תתרגם מתניתך^ב בשור העומד להריגה ובאילן העומד לקצצה אי הכי מאי קא מעינן ליה דא"ל יאנא בעינא למעבר הא מצוה^ב דתניא^ב ושפך וכסה מי ששפך יכסה ומעשה באחד ששחט וקדם חיבורו וכסה יוחייו ר"ג ליתן לו עשרה זהובים: א' אמר רב דיקלא דמעין קבא אסור למקצצה מיתבי^ב כ"כמה יהא בזית ולא יקצצו רובע שאני זיתים דחשיבו א"ר תנינא לא^ב שכיב שיכרות^ב ברי אלא דקן תאיתא בלא זמנה אמר רבינא^ב ואם היה מעולה בדמים מותר תניא נמי הכי^ב רק עין אשר

Rabbi Elazar says: I heard that one who rends his garments excessively over one who died is flogged for having transgressed the prohibition of: **Do not destroy** (see [Deuteronomy 20:19](#)). The Gemara suggests: **And all the more so** it is the case that according to **Rabbi Elazar** one who injures **his body** in anguish transgresses this prohibition.

In connection with the prohibition against cutting down trees the Gemara notes: **Rav** said with regard to a **palm tree** that still produces fruit in the amount of a **kav**, that it is **prohibited to cut it down** due to the prohibition of: "When you shall besiege a city...you shall not destroy the trees" ([Deuteronomy 20:19](#)).

The Gemara **raises an objection** to the statement of **Rav** from what was taught in a mishna (*Shevi'it* 4:10): **How much** fruit must **be on an olive tree** so that one may **not cut it down**? A **quarter-kav**. Why did **Rav** say that it must produce a full **kav**? The Gemara answers: **Olive trees are different, since they are significant**. Therefore, even a quarter-kav is valuable.

Rabbi Hanina said: My son Shivhat did not die for any reason other than that he cut down a fig tree before its time. **Ravina** says: But if the lumber was greater in monetary value than its

וסמך סמך כ"ן
ל' מכות כב' ס' נככות
לג' א' ג'יה עמל'
קט' ברכות ג': עיי"ש.
הנחות וציונים
[ח] ציל' דתושיבם
[ט] וכו"ש וכו"ה כתיבין:
[כ] והני בחמי' שפך
הוא המבין (מליון) ועי'
מפריץ הית: [ג] בנפשי
שיבחה כתי' ובניכ
דריף בני' שבת:
[ד] דציל' לבייש בעצמי
(וכא"י) וכתי' בבתי:
[ה] יש להוסף ביה
ובא"י: [ו] [סס אחא
תריסר מלי דרי יוחנן
קרע עליה דרי' תנינא
חליפ' איצטלי' (מליון):
[ז] בכל התוס' ציל'
א"רבי (ביש) [ח] ציל'
וא"רבי (יעבין):
[ט] ציל' גדידה יעבין:
[י] עיי' סוד סי' שפ"ב:
דכר חמה על השיו'
בחי' הנרשוי' ובחשי'
שבות יעקב ח"א סי'
קט'. עיי' חות יאיר סי'
קצ"ה.

fruits, it is **permitted** to chop it down, and this does not violate the prohibition against destroying a tree.

קובץ צוהר - חלק א - עמ' מט

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א
רבה של רמת אלחנן בני-ברק

הערות בענין בל תשחית

לעקור אילן כדי שחצרו תתרחב

שאלה:

האם מותר לעקור עצי פרי כדי שחצרו תתרחב, לצורך טיול ותוספת אור וריח בעלמא.

תשובה:

אסור, כמבואר בחוות יאיר קצ"ה ובשאלת יעבי"ק ת"א ע"ו וחת"ס יור"ד ק"ב, ומקדושין ל"ב שמקשה הגמ' על רב הונא שקרע בגדים כדי לבחון את בנו רבה אם יכעס, "והא קעבר משום בל תשחית"? מוכח שלא כל צורך מצדיק השחתה. אולם מותר לאדם לגנוז דף מס"ת שאינו יפה כל כך אף שאין בו טעות, כיון שעושה כך בגלל הידור מצוה, כמבואר בספר חסידים.

יש גם להוכיח משבת ק' ע"ב שלא כל צורך מתיר בל תשחית, שכנגד שם נאמר: אמר רב חסדא האי מאן דאיפשר ליה למיכל נהמא דשערי ואכל דחיטי קעבר משום בל תשחית. ואמר רב קפא האי מאן דאפשר ליה למישתי שיכרא ושתי חמרא, עובר משום בל תשחית מסיימת הגמ' ולא מילתא היא, בל תשחית דגופא עריף, כלומר הלחם של חטים עריף ובריא יותר מהשעורים, והיין בריא לגוף יותר מהשיכר; ולכאורה למה צריך לזה הרי אם אוכל משל חטים ושותה יין הרי זה משום שטעים לחיכו, האם כן היכן הי"בל תשחית" בזה? אלא מוכח דאם יכול לחסוך אח החטים ואת היין יעשה כך, ואין הטעים יותר סיבה לסלק את הכל תשחית.

וכך יש גם להוכיח מרש"י מנחות פ"ג ד"ה לא איפשר, שהמקריש לחם לתודה באופן שיתכן שיצטרכו לשרפו, עובר על בל תשחית, למרות שהוא לתועלת, והדברים מחדשים.

י"ט.

מותר לקצוץ אילן המאפיל על הלוגו

כך כתב בשו"ת חוות יאיר קצ"ה, על דבר אילן אפרסקין שעלה מאליו בחצירו ומאפיל חלוגו, והשיב דפשוט דשרי דכל שהוא לצורך מותר דלא אסרה תורה לא דרך השחתה ומ"מ נראה דאם אפשר לתקן הזיקו בקציצת קצת ענפים המאפילין עליו לא יקצץ האילן אעפ"י שבמשך הימים יצטרך לחזור ולקצוץ, דמשום טרחא לא נתייר מה שהוא סכנה עם לא תעשה דאורייתא והובאו דבריו בפתחי תשובה חו"מ קנ"ד י"א, וכע"ז: כתב בערוך השלחן י"ג וכך כתב בשו"ע הרב בשמירת הגוף והנפש סעיף טו שכתב ז"ל וכן אם צריך למקומו לבנות, או שמאפיל על החלון מותר לקצוץ, ויעזוב מש"כ בשו"ת באר משה ח"ה קל"ה, ובכל זאת נראה שאם אדם יחליט לא לעקור את האילן אלא להשתמש בחשמל כדי להאיר את הבית האפל אין בזה חסידות של שטות וכנ"ל, באות א'.

קציצת אילנות מאכל

שאלה: האם יש איסור לעקור עץ פרי, והאם יש איסור או סכנה בעקירת עץ סרק?

תשובה: נאמר בתורה (דברים כ) לגבי עיר שישראל צרים עליה לצורך מלחמה, "כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה, לא תשחית את עצה לנדוח עליו גרזן, כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות, כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור". כלומר, אסרה התורה לעקור אילן, ודיברה התורה באילן מאכל, כמו שנאמר "כי ממנו תאכל". וכן דרשו רבותינו (בפרק החובל) בגמרא, שאין איסור בהשחתת אילן אלא באילן מאכל.

Chopping Down Fruit Trees

Question: Is there a prohibition to uproot a fruit tree and is there a prohibition or danger involved in uprooting a non-fruit-bearing tree?

Answer: The Torah states (Devarim 20) regarding a city besieged by the Jewish nation at a time of war, "When you shall besiege a city for a long time in making war against it to take it, you shall not destroy its trees by wielding an ax against them, for you may eat from them but you shall not cut it down; for is the tree of the field a man that it should be besieged by

you?" This means that the Torah forbids uprooting a tree. The Torah refers to a fruit tree, as the verse states, "For you may eat from them." Indeed, our Sages derived that the prohibition to destroy a tree applies only to a fruit tree.

איסור השחתת אילן בכל דרך

ובספרי, דרשו רבותינו, "לא תשחית את עצה", אין לי אלא ברזל (כלומר, איני למד מן הפסוק, אלא שאסור לכרות את האילן בכלי ברזל), מנין שאפילו למשוך ממנו את אמת המים אסור? (כלומר, מנין אנו למדים שאסור להטות את המעיין הזורם בסמוך לאילן, בכדי לייבש אותו, שאין זו פעולה ישירה כל כך כמו כריתת האילן), תלמוד לומר "לא תשחית את עצה" בכל דבר. כלומר, אין להביא לכריתת אילן, לא על ידי כריתה בגרזן ממש, ולא על ידי יבוש באמצעות הפסקת ההשקייה הקבועה.

וכן פסק הרמב"ם (בפ"ו מהל' מלכים), וזו לשונו: אין קוצצין אילני מאכל ואין מונעים מהם אמת המים כדי שיבשו. שנאמר, לא תשחית את עצה. ולא במצור לבד (כלומר, לא רק בשעת מלחמה אין לעקור אילנות), אלא בכל מקום, כל הקוצץ אילן מאכל דרך השחתה, לוקה. עד כאן לשונו.

ומבואר מדברי רבותינו הפוסקים, שהאיסור בעקירת אילן מאכל הוא מן התורה ממש, שכן כתב הרמב"ם, שהקוצץ אילן דרך השחתה "לוקה". כלומר, דינו הוא שילקה ארבעים מלקות, הואיל ועבר על לאו מן התורה.

The Prohibition to Destroy a Tree in Any Way

Our Sages taught in the Sifri: "I would have thought that it is merely forbidden to destroy a tree by wielding an ax against it, how do we know

that it is even forbidden to divert a stream which waters it away from the tree in order to dry it out? This is why the verse states, 'You shall not destroy its trees', which means through any method." This means that one may not bring about the destruction of a tree by either actually chopping it down with an ax or by depriving it of its usual irrigation so that it dries out.

Indeed, the Rambam (Chapter 6 of Hilchot Melachim) states: "One may not chop down a fruit tree or withhold a water source from it so that it dries up, as the verse states, 'You shall not destroy its trees'. This does not only apply during a siege; rather, one who chops down a fruit tree in a destructive manner at any given time is liable for lashes."

Based on the words of the great Poskim, this prohibition of uprooting a fruit tree is an actual Torah prohibition, as the Rambam writes that one who chops down a fruit tree in a destructive manner is liable for lashes, which means that one has transgressed a Torah prohibition by doing so.

איסור בל תשחית בדברים אחרים

וכתב עוד הרמב"ם, שלא רק המאבד אילנות עובר על איסור השחיתה, אלא כל המשבר כלים, וקורע בגדים, והורס בנין, וסותם מעיין, ומאבד מאכלות דרך השחיתה, עובר על "לא תשחית".

אולם חמור הוא דין עקירת אילן מאכל יותר מאיבוד כלים או בנין וכדומה, שאם יש צורך בדבר, מותר לשבור כלי, או לסתום מעיין, או להרוס בנין, או לעקור אילן סרק, אבל אילן מאכל, אסור לקוצצו אלא בתנאים מיוחדים, כפי שיתבאר בעזרת ה' בהלכה הבאה.

The Prohibition of Being Destructive Regarding Other Things

The Rambam continues and writes that not only does one who chops down trees transgress the prohibition of being destructive, rather, one who breaks vessels, tears clothing, demolishes a building, plugs up a creek, or wastes food in a destructive manner transgresses this sin of "You shall not destroy".

Nevertheless, the law regarding uprooting a fruit tree is more severe than breaking vessels or demolishing a building and the like, for whereas with regards to other things, as long as there is a necessity to do so, it is permissible to break vessels, plug up a creek, demolish a building, or uproot a non-fruit-bearing tree, regarding a fruit tree on the other hand, it is forbidden to cut it down unless specific criteria are met, as we shall discuss in the following Halacha, G-d-willing.

היתר עקירת עצי פרי

בהלכה הקודמת ביארנו את שורש איסור "בל תשחית", שעיקרו, מה שאסרה התורה לקצוץ או לאבד בכל דרך שהיא, אילן העושה פירות. וביארנו שכשם שאסור לאבד אילן העושה פרי, כמו כן אסור להשחית שום דבר מן הדברים, כגון לשבור כלים, או לקרוע בגדים וכדומה. אולם חמור הוא דין עקירת אילן פרי, שאפילו במקום שיש צורך בדבר, אין להקל בעקירתו, אלא בתנאים מסויימים, כפי שנבאר:

אילן פרי המזיק לאילנות אחרים

לא אסרה התורה לעקור אילנות מאכל, אלא כשעושה כן "דרך השחתה". לפיכך, כאשר עקירת האילן באה לתועלת אילנות אחרים, וכגון, שהאילן גדל במקום שהוא מפריע לאילנות אחרים לגדול ולהוציא פירות, מותר מן הדין לקוצצו. וכמו שאמרו בגמרא (פרק החובל דף צא:), ששמואל, הביאו לו האריסים שלו (שהיו אחראים על

שדותיו) לאכול תמרים. טעם שמואל בתמרים טעם של יין, שאל על כך את אריסיו, מדוע הוא טועם בתמרים טעם יין, השיבוהו, שהתמרים גדלים בין עצי גפן, הבין שמואל שהתמרים פוגעים באיכות הגפנים, וביקש מאריסיו לעקור את דקלי התמרים מכרם הענבים שלו. ומבואר שמותר לעקור אילנות המוציאים תמרים, במקום שהם מפריעים לאילנות אחרים. וכן פסק הרמב"ם (בפרק ששי מהלכות מלכים), שאם היה האילן מזיק אילנות אחרים, מותר לקוצצו, שאין זו דרך השחתה.

When Chopping Down Fruit Trees is Permissible

In the [previous Halacha](#), we have discussed the root of the prohibition of not being destructive which primarily refers to the Torah prohibition to chop down a fruit-bearing tree or destroy it any other way. We have explained that just as it is forbidden to destroy a fruit tree, it is likewise forbidden to destroy other objects as well, such as breaking vessels, tearing clothing, and the like. Nevertheless, uprooting a fruit tree is more severe than destroying other objects, for there is no room for leniency regarding uprooting a fruit tree even when there is a necessity to do so besides for certain circumstances, as we shall now explain.

A Fruit Tree Which Harms Other Trees

The Torah only forbids uprooting fruits trees when this is being done in a destructive manner. Thus, when the tree is being uprooted in order to benefit other trees, for instance, if the fruit tree is growing in a place where it is obstructive to the growth and fruit-bearing of other trees, it is permissible to cut it down according to the letter of the law. Indeed, the Gemara (Baba Kama 91b) recounts that Shmuel's sharecroppers brought him dates to eat and when he began to eat them, he tasted the

flavor of wine in the dates. When he asked them why that was, the sharecroppers replied that the palm trees were growing among the grape vines. Shmuel understood that the palm trees were harming the quality of the vines and thus, he requested that his sharecroppers uproot the palm trees from among his grape vines. We see that it was permissible to uproot date-bearing trees because they were damaging other trees. The Rambam (Chapter Six of Hilchot Melachim) rules likewise that if the tree harms other trees, it is permissible to cut it down, for this is not being done in a destructive.

אילן פרי שדמיו יקרים

וכן אם עלה ערך האילן, עד כדי כך שגוף העץ שלו עלה בשוויו על הפירות הגדלים ממנו, ונמצא שהריוח ממכירת גוף העץ גדול יותר מגידולו ומכירת הפירות היוצאים ממנו, גם כן מותר לקוצצו, שאין זו דרך השחתה. וכן פסק הרמב"ם שם.

אילן שאינו מוציא פירות כפי שראוי לו

ומבואר עוד בגמרא, שאם האילנות אינם מוציאים פירות כפי שראוי להם (כפי השיעור שנקבע בגמרא), עד כדי כך שההשקעה באילן אינה כדאית ביחס לתוצרת היוצאת ממנו, גם כן מותר לקוצצו. (ויש פרטי דינים בזה).

ובהלכה הבאה נדון בעקירת אילן לצורך בניית בית, האם עקירה זו נחשבת ל"דרך השחתה" או לא, והאם יש חשש סכנה בעקירה זו.

A Highly-Valuable Fruit Tree

Similarly, if the value of the tree rises such that the worth of the tree's lumber is greater than that of the fruit growing on it such that selling the tree's wood would be more profitable than tending to it and selling its fruits, it is likewise permissible to cut it down, for this is also not being done in a destructive manner. The Rambam (ibid.) rules likewise.

A Tree Which Does Not Produce an Appropriate Amount of Fruit

The Gemara proceeds to write that if the fruit trees do not produce the proper amount of fruit (as prescribed by the Gemara *ibid*) such that the investment in the tree is not worthwhile relative to the produce it yields, it is likewise permissible to cut it down (there are some more detailed laws in this case).

In the next Halacha, we shall, G-d-willing, discuss whether or not uprooting a tree in order to build a house is considered destructive and whether or not this poses a danger to the individual.

עקירת אילן פרי לצורך בניית בית

Uprooting a Fruit Tree in Order to Build a House

ביארנו, שאסרה התורה לעקור אילן העושה פירות, כגון דקל, או בהלכות הקודמות עץ גפן. והבאנו כמה מקרים שבהם מותר לעקור אילן פרי, וכגון, כאשר ערך גוף העץ עולה על ערך הפירות הגדלים ממנו, שאז מותר לעקרו בכדי למכור את גוף העץ, "שאין זו דרך השחתה".

עקירת אילן לצורך בנין בית

כתב רבינו הרא"ש, שאם היה צריך למקומו של האילן, וכגון שהיה האילן נטוע במקום שהוא רוצה לבנות בו בנין, נראה שמותר לקוצצו. וכדבריו כתב גם רבינו ירוחם (בנתיב לא ח"ב דף צד ע"ד), וזו לשונו: ואסור לקצוץ נטיעותיו של עצמו, ואם צריך למקומם, מותר. עד כאן. וכתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, בספרו שו"ת יביע אומר (חלק חמישי יו"ד סי' יב), שמשמעות דבריהם, שאף על פי שהאילן עצמו נשחת לגמרי כאשר עוקרים אותו לצורך שימוש במקומו, מכל מקום אין איסור בדבר, הואיל ואין זו דרך השחתה. ומכאן, שדברי רבותינו הרא"ש ורבינו ירוחם בזה הם מחודשים, שהרי בגמרא לא מצאנו שמותר להשחית אילן, אלא כשגוף האילן נמכר בכסף רב, והוא אינו נשחת, ואילו הרא"ש ורבינו ירוחם מיקלים בהשחתת אילן, גם כאשר האילן כולו נשחת, ורק יש צורך במקומו, שכן סוף סוף, אין זו "דרך השחתה".

אולם יש מרבתינו האחרונים שחלקו על דברי הרא"ש בזה, ובראשם הגאון בעל ספר בית יעקב, והביאו ראיות לדבריהם. אולם לענין הלכה, מרן החיד"א השיב כל דברי הרב בית יעקב בענין זה, וכלשונו המליצית של מרן הרב זצ"ל: שמרן החיד"א האריך בטוב טעם לדחות דברי הרב בית יעקב, תשובה כהלכה על כל קוץ וקוץ, ועל כל פרק תקיעה, וימלא כפו מדברי רבותינו הראשונים והאחרונים כדרכו בקודש וכמדתו לכל רוח, עיין שם נפלאות מתורתו.

ולפיכך פסק, שכאשר יש צורך בדבר, להרחבת דירה, כאשר כיום היא דחוקה ומצומצמת למשפחה הדרה בה, אין בדבר חשש איסור כלל, ומותר לקוץ את האילן עבור מטרה כזו. ומכל מקום, כאשר מרחיב דירתו רק לשם נוי ויופי וכדומה, ולא לצורך ממש, אין להקל בעקירת האילנות עבור זה, שרק באילן סרק, אין איסור לעוקרו כל שיש תועלת בדבר, אבל אילן העושה פירות, אין לעוקרו אלא עבור צורך גדול. והביא כן בשם גדולי הפוסקים.

In the previous Halachot we have explained that the Torah prohibits uprooting a fruit-bearing tree, such as a palm tree or a grapevine. We have also discussed several situations where it is permissible to uproot a

fruit tree, for instance, when the actual wood of the tree is worth more than the fruits it produces, in which case it is permissible to uproot the tree in order to sell its wood, as this is not considered a “destructive manner.”

Uprooting a Tree in Order to Build a House

The Rosh writes that if one needs the place of the tree, for example, if the tree is planted in a place where one would like to build a structure, it seems that it will be permissible to cut it down. Rabbeinu Yerocham (Netiv 32, Part 2, page 94d) writes likewise: “One may not cut down one’s own trees; however, if one needs their place, this is permissible.” Maran Rabbeinu Ovadia Yosef *zt”l* writes in his Yabia Omer (Volume 5, Yoreh De’ah, Chapter 12) that it seems from their words that even if the tree will be completely destroyed by uprooting it to use its place, there is nevertheless no prohibition to do so since this is not being done in a destructive manner. The opinion of the Rosh and Rabbeinu Yerocham thus seems quite novel, for the Gemara says it is permissible to cut down a tree only when its wood can be sold for a high price and is thus not being “destroyed,” whereas the Rosh and Rabbeinu Yerocham rule leniently and allow cutting down the tree even when it is being completely destroyed, merely because its space is needed, for the bottom line is that this is not a being done in a “destructive manner.”

However, several Acharonim disagree with the opinion of the Rosh, including the author of the Sefer Bet Yaakov, and they support their opinion with proofs. However, halachically speaking, Maran Ha’Chida rebuffs all of the proofs set forth by the author of Bet Yaakov and rules that when it is necessary to extend one’s house due to the space being too tight for those residing in it, one may cut down a tree that is in that

space and there is no prohibition to do so whatsoever. Nevertheless, when one extends one's house merely for aesthetic and leisurely purposes and not because it is truly necessary, one should not be lenient to cut down a tree for this purpose, for only regarding a non-fruit-bearing tree is there no prohibition to uproot it as long as there is some sort of benefit; however, regarding a fruit-bearing tree, one may only uproot it in a case of great need. He quotes this law in the name of several great Poskim.

חשש סכנה בעקירת אילן פרי

עד כאן נסובו הדברים, רק מצד ההלכה, אולם הגאון רבי יעקב עמדין, בספרו שו"ת שאילת יעב"ץ, כתב שאפילו במקום שמותר לקצוץ אילן מאכל, עדיין יש חשש סכנה בדבר. והביא ראיה לזה, ממה שאמר רבי חנינא בגמרא (קמא צא:), "לא שכיב שיבחת ברי אלא דקץ תאנתא בלא זמנה", כלומר, בנו של רבי חנינא, היה שמו "שיבחת", והיה צדיק בכל דרכיו, עד שלא מצא רבי חנינא סיבה לפטירתו בקיצור ימים ושנים, אלא משום שקצץ אילן תאנה צעיר, ובודאי עשה כן באופן המותר, ואף על פי כן נפטר מסיבה זו. ומכאן מוכח שיש חשש סכנה בדבר, לעקור אילן פרי, כי האדם עץ השדה. ועל כל פנים אין זו "משנת חסידים" לעקור אילן פרי אפילו בהיתר.

ואף שיש מרבותינו הפוסקים שדחו דברי הגאון יעב"ץ בענין זה, וכתבו שכל שאין איסור בדבר, גם אין סכנה בדבר. אולם גם בצוואת רבי יהודה החסיד כתב, שאין לקצוץ אילן העושה פירות. ויש לפרש בדבריו שכונתו אפילו כשעושה כן באופן המותר. ונודע שנחלקו הפוסקים אם יש לחוש לדברי רבי יהודה החסיד בצוואותיו, וכפי שנדבר מענין זה בעזרת ה'. ולכן להלכה, אף שפסק מרן הרב זצ"ל שמותר לקוץ אילן לצורך בנין בית לצורך גדול, מכל מקום נכון שיעשה כן על ידי שישכור גוי שיעקור הוא את האילנות, ולא יעקרום בעצמו.

Danger Posed by Uprooting Fruit Trees

Until now, we have only dealt with this matter from a halachic perspective. However, Hagaon Harav Yaakov Emdin in his Responsa She'elat Ya'abetz writes that even in a situation where it is halachically permissible to cut down a fruit tree, there is still a danger involved in doing so. He brings a proof from the words of Rabbi Chanina in the Gemara (Baba Kama, 91b) who said that his son by the name of Shivchat, who was a truly righteous man in every sense, passed away at a young age. His father, Rabbi Chanina, could find no other reason for this to happen than because he cut down a young fig tree. Certainly, he did so in a halachically acceptable manner and nevertheless, he still passed away at a young age as a result. Based on this, we see that there is a danger involved in cutting down a fruit tree, "For a man is like a tree of the field." In any case, it is not a pious act to cut down a fruit tree even in a permissible fashion.

Although there are some authorities who disagree with the stance of Hagaon Ya'abetz and write that there is no prohibition or danger involved in this matter, nevertheless, we find that in the will of Rabbeinu Yehuda Ha'Chassid, he writes that one should not cut down a fruit-bearing tree. We must understand his words to include even a situation where one is doing so in a permissible fashion. It is well-known that the Poskim disagree on whether or not one must be concerned with what Rabbeinu Yehuda Ha'Chassid wrote in his will, as we shall, G-d-willing, speak about on another occasion. Thus, halachically speaking, although Maran *zt"l* rules that one may cut down a fruit tree in order to build a house where the necessity is great, nevertheless, it is proper to do so by hiring a non-Jew to uproot the trees as opposed to doing so himself.

Under what circumstances may one cut down a fruit-bearing tree?

The Torah in the Book of Devarim (20:19) explicitly forbids cutting down fruit-bearing trees, and thus one who cuts down such a tree transgresses a Biblical prohibition. In addition, the Kaf Ha'chayim (work of Halacha by Rabbi Sofer) writes (Yoreh Dei'a 116, seif kattan 84) that one who transgresses this prohibition exposes himself to a number of grave dangers.

This prohibition is, however, subject to several conditions. Firstly, if the presence of a fruit-bearing tree in an orchard causes harm to more expensive trees in the area, such as if its roots drain the supply of nutrients in the soil, one may cut down that tree in order to save the surrounding trees (Kaf Hachayim *ibid*). Additionally, the Rosh (Rabbi Asher Ben Yechiel, Germany-Spain, 1250-1327) wrote that it is permissible to cut down a tree if one needs the space. The Chid"i'a (Rabbi Chayim Yosef David Azulai, Israel, 1724-1806), in his work of responsa Chayim Sha'al (volume 1, siman 22), explains this ruling to mean that one may cut down a tree if he needs the space for a vital need such as constructing a house on that site. But if, for example, a tree merely obstructs the sunlight, one may not cut down the tree in

order to add sunlight. Instead, the Chid"ra advises that the individual trim the branches from time to time to diminish the extent of the obstruction. By the same token, it would be forbidden to cut down a fruit-bearing tree for the purpose of adding an extension to one's home, or to build a pool or tennis court. (See Kaf Hachayim, seif kattan 85.)

Furthermore, even when one wishes to cut down a tree for the purpose of building a home on that site, the Chid"ra writes that one should preferably summon a gentile to cut down the tree, rather than cut it down himself, in order to satisfy all views.

If one wishes to cut down a fruit-bearing tree for a non-essential purpose, such as those described above, he has the option of cutting down the tree and replanting it somewhere else. Halacha allows cutting down a tree and replanting it elsewhere, since this does not involve the destruction of the tree. (See Kaf Hachayim, seif kattan 86.)

Summary: One may not cut down a fruit-bearing tree unless it is causing harm to surrounding trees, or if one needs the territory for an essential purpose, such as building a home. When one requires the removal of a tree for the purpose of building a home, he should preferably summon a non-Jewish gardener to destroy the tree, rather than do so himself. If one needs the space for a non-essential purpose, such as adding an extension or building a pool or tennis court, he may not cut down the tree unless it will be replanted somewhere else.

